

Dosarul nr.2r-846/2021
2-19059446-01-2r-29122021

prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul central (jud: T. Andronic)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

26 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Olga (Batîr) Morari, reprezentată de avocatul Mariana Ivasiuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Oanța împotriva lui Vasile Cîrlig, Olgăi (Batîr) Morari, Liliesi Gorea și Liviei Lazari cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor din 17 septembrie 2020 și din 17 noiembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, prin care nu a fost dat curs cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Olga (Morari) Batîr,

c o n s t a t ă :

La 16 august 2017, Alexandru Oanța s-a adresat cu cerere inițială ulterior suplimentară de chemare în judecată împotriva lui Vasile Cîrlig, Olgăi (Batîr) Morari, Liliesi Gorea și Liviei Lazari cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 01 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul central, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Alexandru Oanța. A fost încasat în mod solidar de la copârții Vasile Cîrlig, Olga (Batîr) Morari, Lilia Gorea și Livia Lazari în beneficiul reclamantului Alexandru Oanța, prejudiciul material suportat în sumă de 32 474,97 de lei, cheltuielile suportate pentru efectuarea Raportului de evaluare nr.1708/06A din data de 26 iunie 2017 și cheltuielile pentru asistența juridică acordată în mărime totală de 3 011,50 de lei, în rest pretențiile au fost respinse ca vădit neîntemeiate. A fost încasat în mod solidar de la copârții Vasile Cîrlig, Olga (Batîr) Morari, Lilia Gorea și Livia Lazari, taxa de stat în sumă de 974,24 de lei în beneficiul statului.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 31 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Olga (Batîr) Morari și de către reprezentantul acesteia, avocatul Igor Spînu au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 01 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanței cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cerințelor ce se referă exclusiv la subsemnata apelanta Morari (Batîr) Olga.

Prin încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către avocatul Rodica Șpac ce acționează în interesele Liliei Lazari, avocatul Igor Spînu ce acționează în interesele Olgăi (Batîr) Morari și avocatul Mariana Gorea ce acționează în interesele Liliei Gorea, împotriva hotărârii din 01 iulie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul central. S-a comunicat apelanților Liliei Lazari, Olgăi (Batîr) Morari și Liliei Gorea și reprezentanților acestora că, necesită să prezinte în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 243,56 de lei, pentru fiecare apelant în parte în termen de 10 zile de la recepționarea încheierii. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Olga (Batîr) Morari și de către reprezentantul acesteia avocatul Igor Spînu împotriva hotărârii din 01 iulie 2020 a Judecătorei Strășeni, sediul central, din motivul neînlăturării în termen a indicațiilor instanței de apel în încheierea din 17 septembrie 2020.

La 15 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, iar la 17 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Olga (Batîr) Morari, reprezentat de avocatul Mariana Ivasiutic, a declarat recurs împotriva încheierilor din 17 septembrie 2020 și 17 noiembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierilor contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel de la etapa de primire a cererii de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu încheierile contestate, le consideră ilegale și neîntemeiate deoarece recurenta Olga (Batîr) Morari nu a recepționat încheierile Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2020 și 17 noiembrie 2020, or, ultima nici nu se afla în comună, astfel fiind imposibilă semnarea avizelor de recepție.

A mai menționat recurenta că, despre existența încheierilor Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2020 potrivit căreia nu s-a dat curs cereri de apel și din 17 noiembrie 2020 privind restituirea cererii de apel, a aflat de la reprezentatul său avocatul Mariana Ivasiutic la data de 10 decembrie 2021, când a fost contractată în vederea reprezentării intereselor și contestării deciziei Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

După cum denotă actele cauzei, la 31 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Olga (Batîr) Morari a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 01 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanței cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cerințelor ce se referă exclusiv la subsemnata apelanta Morari (Batîr) Olga.

Prin încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către avocatul Rodica Șpac ce acționează în interesele Liliei Lazari, avocatul Igor Spînu ce acționează în interesele Olgăi (Batîr) Morari și avocatul Mariana Gorea ce acționează în interesele Liliei Gorea împotriva hotărârii din 01 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul central. S-a comunicat apelanților Liliei Lazari, Olgăi (Batîr) Morari și Liliei Gorea și reprezentanților acestora că, necesită să prezinte în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 243,56 de lei, pentru fiecare apelant în parte în termen de 10 zile de la recepționarea încheierii. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă. (f.d. 238-340, vol. I).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 01 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni, sediul central, din motivul neînlăturării în termen a indicațiilor instanței de apel în încheierea din 17 septembrie 2020. (f.d. 28-30, vol.II)

Instanța de recurs atestă că, încheierea menționată a fost expediată în adresa apelantei indicată în cererea de apel nemotivată și anume r-nul XXXXXX, satul XXXXXX (f.d.219, vol. I).

Or, potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Iar, conform art. 105 alin. (5) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

Distinct de aceste prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, confirmarea expedierii și recepționării documentului de către partea interesată se atestă prin avizul de recepție restituit de oficiul poștal cu mențiunile de rigoare.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, arată că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Art. 425 din Codul de procedură civilă stipulează că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Deși, legea stabilește expres termenul de declarare a recursului, prin urmare Olga (Batîr) Morari, reprezentată de avocatul Mariana Ivasiutic, a declarat recurs, prin intermediul oficiului poștal la 15 decembrie 2021, iar prin intermediul poștei electronice, la 17 decembrie 2021, împotriva încheierilor din 17 septembrie 2020 și din 17 noiembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău.

În atare circumstanțe, Colegiul atestă declararea recursului în afara termenului legal stabilit de legiuitor, având în vedere că termenul de contestare a început să curgă imediat cu ziua următoare de la aducerea actului de procedură la cunoștință.

Or, în conformitate cu art. 111 alin.(1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege, iar art. 425 din Codul de procedură civilă stabilește un termen de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În sensul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Pornind de la faptul că, încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată la 28 octombrie 2020, potrivit avizului de recepție DS800264623AS, anexat la materialele cauzei (f.d.1, vol.II), iar încheierea din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată la 12 februarie 2021 potrivit avizului de recepție DS8001040036AS, anexat la materialele cauzei (f.d.42, vol. II), recurenta a declarat recursul la 15 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.122, vol.II), iar la 17 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d. 116, vol. II), Colegiul accentuează că, cererea de recurs este depusă în afara termenului legal.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a recursului și-a început curgerea la 13 februarie 2021, ziua imediat următoare zilei în care recurenta a luat cunoștință de încheierea prin care a fost restituită cererea de apel, și a expirat la data de 27 februarie 2021 (zi de sâmbătă), termenul limită fiind data de 01 martie 2021 (zi de luni), aceasta fiind ultima zi de depunere a recursului.

Concomitent, Colegiul menționează că, în conformitate cu art. 116 alin.(1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Conform alineatului 3 al aceluiași articol, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

La caz, Colegiul constată lipsa unei cereri de repunere în termenul pentru declararea recursului, de altfel, nici în recursul declarat nu a fost formulată o solicitare în acest sens, iar solicitarea de repunere în termen urmează a fi realizată de către recurent.

Or, repunerea în termenul de recurs putea fi soluționată doar în condițiile în care recurentul ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

Deci, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a recurentului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de recurs. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

De asemenea, Colegiul menționează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Mai mult ca atât, recurenta a fost în cunoștință de cauză că, la 31 iulie 2020 a depus cerere de apel nemotivată și fără dovada de achitare a taxei de stat împotriva hotărârii primei instanțe din 01 iulie 2020, urma să depună diligența necesară să se intereseze de mersul dosarului.

De altfel, instanța de recurs reiterează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29

septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac

Astfel, se confirmă că, recurenta nu s-a conformat prevederilor legale la declararea recursului împotriva încheierilor din 17 septembrie 2020 și din 17 noiembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, or, depunerea acestuia doar la 15 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, iar la 17 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice s-a realizat peste termenul legal, aproximativ peste 10 luni, în condițiile în care legiuitorul a stabilit un termen de 15 zile pentru declararea recursului de la comunicarea încheierii. De altfel, recurentul nici nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, aspect reliefat anterior.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat.

În conformitate cu art. 270, 424 alin. (2), 426¹ alin.(1) lit. a), alin.(2) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Olga (Batîr) Morari, reprezentată de avocatul Mariana Ivasiuc, împotriva încheierilor din 17 septembrie 2020 și din 17 noiembrie 2020 ale Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Oanța împotriva lui Vasile Cîrlig, Olgăi (Batîr) Morari, Liliesi Gorea și Liviei Lazari cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru